

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено Вченою радою
(протокол № 113 від «27» 09 2018р.)
Голова Вченої ради [підпис] М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора
від «27» 09 2018р. № 113

із змінами, які

Затверджено Вченою радою
(протокол № 164 від «27» 09 2019р.)
Голова Вченої ради [підпис] М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора
від «27» 09 2019р. № 164

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ЕКОНОМІКА»

(назва ОНП)

Рівень вищої освіти: **третій**

Ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність: 051 «Економіка»

(код та найменування спеціальності)

Кваліфікація: **доктор філософії у галузі «Соціальні та поведінкові науки»**

назва галузі знань

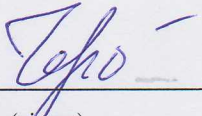
за спеціальністю «Економіка»

найменування спеціальності

Запоріжжя 2018

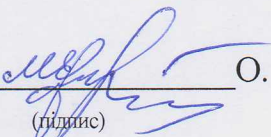
АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

Гарант освітньо-наукової програми

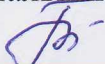

_____ А. В. Череп
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

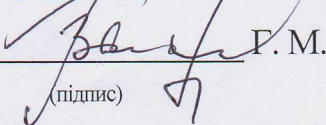
Завідувач відділу аспірантури і докторантури

_____ О. П. Єфіменкова
(підпис)

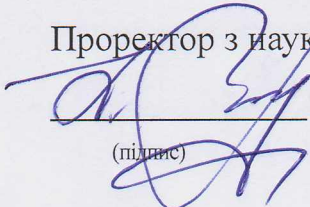
Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

_____ М. А. Томченко
(підпис)

Проректор з наукової роботи

_____ Г. М. Васильчук
(підпис)

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Ю. О. Каганов
(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії)

Економіка

назва освітньо-наукової програми

з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»

(шифр та назва галузі знань)

(код та найменування спеціальності)

визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до проміжної та підсумкової атестації. Є основою для формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма «Економіка» підготовки докторів філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка», що виконується у Запорізькому національному університеті, є нормативним документом, розробленим відповідно до таких нормативних документів:

- Закон України [«Про вищу освіту»](#) від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 [«Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»](#);
- постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 [«Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»](#);
- постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261 [«Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук»](#)

[у вищих навчальних закладах \(наукових установах\)»;](#)

- наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 [«Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»;](#)

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:

- Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). [Bologna Seminar «Doctoral Programmes for the European Knowledge Society» \(Salzburg, 3–5 February 2005\). Conclusions and Recommendations;](#)
- Зальцбурзькі принципи – II (Salzburg-II). [Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. Brussels. European University Assosiation, 2010;](#)
- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). [Exploration of the implementation of the Principles for Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES \(2011\) 932978;](#)
- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). [Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Assosiation, 2016.](#)

Освітньо-наукова програма враховує аналіз аналогічних українських програм таких закладів вищої освіти: Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (ОНП 2016 р.), Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (ОНП 2016 р.), Херсонського державного аграрно-економічного університету (ОНП 2016 р.) та зарубіжних закладів вищої освіти – Поліського державного університету (Полесский государственный университет) (м. Пінськ, Республіка Білорусь) (ОНП 2017 р.).

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Череп Алла Василівна, гарант ОНП	д.е.н., професор, декан економічного факультету, Запорізький національний університет
2.	Бабміндра Дмитро Іванович	д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів і економіки міжнародного туризму, Запорізький національний університет
3.	Грозний Ігор Сергійович	д.е.н., професор, професор кафедри управління персоналом і маркетингу, Запорізький національний університет
4.	Іванов Микола Миколайович	д.е.н., професор, завідувач кафедри управління персоналом і маркетингу, Запорізький національний університет
5.	Максишко Наталія Костянтинівна	д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, Запорізький національний університет
6.	Швець Юлія Олександрівна	к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Запорізький національний університет

1. Профіль освітньо-наукової програми

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Економіка
Тип програми	освітньо-наукова
Рівень вищої освіти Ступінь вищої освіти Галузь Спеціальність Кваліфікація	третій (освітньо-науковий) доктор філософії 05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка доктор філософії у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 9 рівень
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	диплом доктора філософії, одиничний термін навчання – 4 роки (у т.ч. освітня складова – 2 роки) освітня складова: 48 кредитів ЄКТС наукова складова: проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації; публікація статей за темою дисертації
Наявність акредитації	–
Передумови	наявність освітнього ступеня магістра (другий рівень вищої освіти)
Форми навчання	денна, заочна, вечірня
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua
2. Мета/цілі освітньо-наукової програми	
<p>Метою ОНП є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» відповідно до вимог міжнародного ринку освітніх послуг, європейського і світового освітнього простору, здатних проводити оригінальні, інноваційні, креативні дисертаційні дослідження, що мають практичну орієнтованість, розв'язувати комплексні економічні проблеми, виконувати фундаментальні та прикладні дослідження та здійснювати науково-дослідну, науково-педагогічну діяльність на основі формування і розвитку у аспірантів програмних компетентностей, що матиме важливе теоретичне і практичне значення та здобутки яких будуть впроваджуватися на підприємствах, організаціях в умовах зміни макроекономічних, соціальних умов, а також розвитку цифрової економіки.</p>	

Унікальність ОНП забезпечується впровадженням сучасних інноваційних підходів в процесі викладання дисциплін, здійснення наукових досліджень, що сприяє генеруванню нових ідей, їх впровадженню під час викладання економічних дисциплін, проведення дисертаційних досліджень.

3. Характеристика освітньо-наукової програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	05 – Соціальні та поведінкові науки/051 – Економіка
Орієнтація освітньо-наукової програми	<p>Академічна – відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED 2011 / UNESCO)</p> <p>Освітньо-наукова програма направлена на розробку та удосконалення методів, механізмів, інструментарію управління економічними процесами на рівні держави, регіону, суб'єктів господарювання, що забезпечить вирішення актуальних наукових завдань, результати яких матимуть наукове, теоретичне, практичне значення та їх впровадження забезпечить ефективне функціонування, підвищення інвестиційно-інноваційної активності, конкурентоспроможності на всіх ієрархічних рівнях; підготовку фахівців до науково-дослідної, організаційно-управлінської, інноваційної і педагогічної діяльності з акцентом на виконання досліджень у сфері економіки.</p>
Основний фокус освітньо-наукової програми	<p>Освітньо-наукова програма базується на сучасних наукових дослідженнях у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка» та встановлює необхідний рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в області економіки, оволодіння методологією наукової та методикою педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, а також проведення здобувачем власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p><i>Ключові слова: економіка, наукові економічні дослідження, національна економіка, регіональна економіка, бізнес-економіка, економіка праці та соціально-трудова відносин, економічна статистика, економіко-математичне моделювання, суб'єкти господарювання.</i></p>
Особливості освітньо-наукової програми	<p>Особливості освітньо-наукової програми полягають в:</p> <ul style="list-style-type: none"> - урахуванні тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, галузевого та регіонального контексту під час підготовки здобувачів, розширення сфер наукових досліджень; - поєднанні освітньої та наукової складових, що створює можливості для поєднання аудиторних занять з індивідуальною дослідницькою роботою; - наявності обов'язкових і вибіркових дисциплін, адаптованих до тематики наукових досліджень, що забезпечують набуття глибинних знань зі спеціальності, удосконалення універсальних навичок, формування конкурентних переваг на ринку праці;

	<ul style="list-style-type: none"> - проведенні оригінальних, інноваційних, фундаментальних та прикладних досліджень в економіці, що мають практичну орієнтованість, з врахуванням надбань міжнародної науки, європейського і світового освітнього простору; - посиленій увазі до вивчення та застосування сучасних інноваційних методів дослідження в економіці, інструментарію статистичних досліджень та економіко-математичного моделювання економічних процесів, їх опанування та використання; - розвитку професійних, дослідницьких компетентностей здобувачів шляхом залучення їх до різноманітних науково-практичних заходів, тобто конференції різного рівня, круглих столів відповідно до тематики дослідження, а також через проведення наукових досліджень; - забезпеченні стажування в інших ЗВО та країнах (міжнародна мобільність); - залученні здобувачів до виконання міжнародних та/або вітчизняних наукових проєктів, господарських НДР. <p>Професійна підготовка містить нормативні дисципліни і дисципліни вільного вибору аспіранта та розподілена між такими складовими: глибинні знання зі спеціальності, загальнонаукові та мовні компетентності, спеціальні фахові компетентності; науково-дослідна робота; підготовка та захист дисертаційної роботи.</p> <p>Також особливість освітньо-наукової програми полягає у широкому спектрі навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модуль Жана Моне «Основи європейської проєктної діяльності» за європейським проєктом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проєктах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті; - навчальний курс «Основи академічного письма» члена Національної команди експертів з реформування вищої освіти, головного експерта з питань освіти Реанімаційного пакету реформ, консультанта міжнародного проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) проф. В. Бахрушина; - навчальна дисципліна «Критичне мислення» автора популярного навчального курсу «Критичне мислення для освітян» на платформі Prometheus проф. С. Терно; - практичний курс англійської мови, що викладається із залученням закордонних фахівців та можливістю складання міжнародного екзамену Pearson Tests of English; - авторський практичний курс «Риторика та публічні виступи» відомої тележурналістки, авторки й ведучої ТВ-програми О. Вакало; - формування культури академічної доброчесності здобувачів з використанням результатів участі ЗНУ у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP.
--	---

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальше навчання

Придатність до працевлаштування	<p>Згідно з Національним класифікатором професій України (ДК 003:2010) випускники можуть працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях, у закладах вищої освіти, дослідницьких наукових закладах, в органах державного та місцевого самоврядування, на підприємствах різних форм власності, зокрема на посадах:</p> <ul style="list-style-type: none"> – директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної); директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища); директор (начальник, інший керівник) підприємства; директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету); директор центру підвищення кваліфікації; директор науково-дослідного інституту (код КП 1210.1); – керівник (директор, начальник та ін.) департаменту (код КП 1231); – керівник проектів та програм у сфері матеріального (нематеріального) виробництва (код КП 1238); – директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (код КП 1312); – директор (керівник) малої торговельної фірми (код КП 1314); – молодший науковий співробітник (статистика); науковий співробітник (статистика) (код КП 2122.1); – викладачі університетів та вищих навчальних закладів (код КП 2310); – докторант; доцент (код КП 2310.1); – асистент; викладач вищого навчального закладу (код КП 2310.2); – викладач професійного навчально-виховного закладу; викладач професійно-технічного навчального закладу (код КП 2320); – молодший науковий співробітник (методи навчання); науковий співробітник (методи навчання) (код КП 2351.1); – викладач (методи навчання); методист з економічної освіти (код КП 2351.2); – лектор (код КП 2359.2); – консультант з ефективності підприємництва; консультант з раціоналізації виробництва; професіонал з економічної кібернетики; професіонал з інноваційної діяльності; професіонал з інтелектуальної власності; фахівець з економічного моделювання екологічних систем; фахівець з ефективності підприємництва (код КП 2419.2); – консультант (в апараті органів державної влади, виконкому); радник (органи державної влади) (код КП 2419.3) – професіонали в галузі економіки (код КП 2441); – молодший науковий співробітник (економіка); науковий співробітник (економіка); науковий співробітник-консультант (економіка) (код КП 2441.1); – економічний радник; консультант з економічних питань; оглядач з економічних питань (код КП 2441.2);
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – викладач-стажист (код КП 3340); – помічник керівника підприємства (установи, організації) (код КП 3436.1); – помічник керівника малого підприємства без апарату управління (код КП 3436.3). <p>Особа, яка отримала ступінь доктора філософії, здатна виконувати професійні обов'язки на посадах наукових, науково-педагогічних, адміністративних працівників у закладах вищої освіти, наукових установах; професіоналів – в установах та на підприємствах державної та приватної форми власності, а також топ-менеджерів всіх галузей економіки та форм власності, експертів, аналітиків у сфері економіки.</p> <p>Набуті загальні та спеціальні компетентності можуть застосовуватися в дослідницькій, науковій, освітній, управлінській, бізнесовій та інших сферах зайнятості на національному та міжнародному рівнях, що вимагають аналітичної роботи з економіки.</p>
Подальше навчання	<p>Доктор філософії має право продовжувати навчання на науковому рівні вищої освіти з метою отримання наукового ступеня доктора наук, а також здобувати додаткову вищу освіту, післядипломну освіту, проходити підвищення кваліфікації, брати участь у програмах міжнародної академічної мобільності, пост-докторських програмах тощо.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p><i>Підходи та технології:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – студентоцентрикований підхід у навчанні та науковій діяльності, що враховує тематику дисертацій та напрям наукових інтересів здобувачів; – навчання через дослідження, що забезпечується через синергетичну взаємодію освітньої та наукової складових; – проблемно-орієнтоване навчання, що реалізується шляхом використання евристичних та дослідницьких методів навчання; – проектно-організоване навчання, в якому проект виступає як форма, метод та результат навчання; – змішане та перевернуте навчання, що поєднує традиційні та онлайн форми, посилює роль самостійної роботи та сприяє активному засвоєнню нових знань <p><i>Форми навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – лекції, практичні та лабораторні заняття, консультації; – педагогічна практика; – тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; – наукова та проектна діяльність. <p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – інтерактивні методи («мозкові штурми», дебати, дискусії, презентації, організаційно-діяльнісні та рольові ігри; робота в групах); – методи проектування (генерації ідей, ідентифікації проблем, постановки мети і завдань, планування, трансляції цілей на результати);

	<ul style="list-style-type: none"> – методи моделювання (розробка структури статей, дисертацій, звітів, заявок, проектів тощо); – методи аналізу та рефлексії (портфоліо, есе, бенчмаркінг, кейс-метод); – методи набуття особистого досвіду наукової діяльності (робота над дисертацією, апробація результатів наукових досліджень на наукових семінарах (PhD-колоквіумах), конференціях, публікація статей, участь у розробці проектних заявок та конкурсах проектів, участь у реалізації госпдоговірних НДР; – методи педагогічної підтримки та особистого прикладу (наставництво як безпосередня взаємодія наукового керівника та здобувача, викладача та здобувача, соціалізація в академічну спільноту, участь у професійних мережах, популяризація та стимулювання наукової діяльності та її результатів) <p>Педагогічна практика є обов'язковим компонентом підготовки докторів філософії з економіки. Метою педагогічної практики є набуття здобувачем професійних навичок і вмінь викладача економічних дисциплін у закладі вищої освіти; поглиблення й закріплення знань з питань організації і форм здійснення освітнього процесу в сучасних умовах; актуалізація.</p>
Оцінювання	<p>Система оцінювання передбачає поточний і підсумковий контроль знань та аналіз результатів наукової роботи здобувачів</p> <p><i>Поточний контроль</i> здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проектів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проектної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження практики, а також передбачає проміжну (напіврічну та річну) атестацію здобувачів щодо виконання ними індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи аспіранта.</p> <p><i>Проміжна атестація</i> проводиться на двох рівнях: перший – атестація на рівні наукового керівника та кафедри, на засіданні якої заслуховується звіт здобувача та ухвалюється відповідне рішення. Результати атестації затверджуються вченою радою факультету. Другий рівень – атестація комісією на чолі з проректором з наукової роботи (починаючи з другої атестації), до складу якої входять: завідувач відділу аспірантури і докторантури, гарант освітньо-наукової програми, декан факультету, фахівець відділу аспірантури і докторантури (секретар комісії). Атестація на другому рівні має на меті підтримку подальшої наукової діяльності аспіранта, а також виявлення проблемних питань (у тому числі попередження конфліктів) у процесі підготовки в аспірантурі та сприяння їх вирішенню з боку адміністрації ЗНУ.</p> <p><i>Присудження ступеня доктора філософії</i> відбувається за результатами публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді. До захисту</p>

		допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, отримали висновок наукового керівника та пройшли попередню експертизу дисертаційної роботи (фаховий семінар)
6. Програмні компетентності		
Вид компетентності	шифр	Опис компетентності
Інтегральна компетентність	ІК	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності	ЗК	
	ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та комплексних ідей
	ЗК 2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях
	ЗК 3	Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору
	ЗК 4	Здатність до критичного мислення
	ЗК 5	Здатність діяти на основі морально-етичних норм і стандартів професійної поведінки науковців і викладачів, дотримуватися принципів академічної доброчесності
	ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності
	ЗК 7	Здатність до організації та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти зі застосуванням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивного оцінювання здобутих результатів навчання
	ЗК 8	Здатність до започаткування, планування та проведення наукових досліджень на відповідному рівні, із забезпеченням якості виконуваних робіт, дотримання правил безпеки та бережливого ставлення до навколишнього середовища
	ЗК9	Здатність до узагальнення та систематизації результатів наукових досліджень; оприлюднення їх результатів у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; захисту прав інтелектуальної власності
	ЗК 10	Здатність до розроблення, реалізації та управління освітніми й науковими проектами на національному та міжнародному рівнях
	ЗК 11	Здатність працювати у науковому колективі та організувати його діяльність; виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення, діяти свідомо та відповідально, демонструвати ініціативу та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань
	ЗК 12	Здатність до представлення та обговорення результатів наукових досліджень українською та англійською мовами в усній та письмовій формах для вільного спілкування з вітчизняною та міжнародною академічною спільнотою, а також експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності
	ЗК 13	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації
	ЗК 14	Здатність працювати автономно; планувати та управляти своїм часом

	ЗК 15	Здатність до особистісного та професійного розвитку
Спеціальні (фахові, предметні) компетентно сті	СК	
	СК1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
	СК2	Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю 051 «Економіка», оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
	СК3	Здатність до оволодіння методологією та методами наукових досліджень у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки»
	СК4	Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та інтерпретувати статистичні дані, науково-аналітичний матеріал для вирішення комплексних економічних завдань
	СК5	Здатність до вибору методів, що необхідні для досягнення мети дослідження та моделювання, прогнозування соціально-економічних процесів як методологічної бази обґрунтування управлінських рішень в економічній діяльності, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології, економетричні методи, програмне забезпечення в контексті проблем економіки
	СК6	Здатність використовувати сучасний науково-дослідний інструментарій, тобто економіко-математичні методи аналізу, інформаційно-комп'ютерні технології, економетричні методи, для дослідження розвитку суб'єктів господарювання, соціально-економічних процесів, розробки та реалізації управлінських рішень
	СК7	Здатність планувати й організувати науково-інноваційну, професійну діяльність в економіці, зокрема в ситуаціях, що потребують нових підходів, а також виконувати оригінальні наукові дослідження з економічних питань на високому рівні, досягати наукових результатів
	СК8	Здатність збирати, оцінювати, використовувати економічні джерела інформації, доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, аналізувати та досліджувати питання здійснення управління в економіці з врахуванням ризиків, забезпечувати якість виконаних досліджень для формування стратегії розвитку економіки, а також ухвалювати стратегічні рішення на мікро- і макrorівнях національної економіки в умовах невизначеності, конкуренції
	СК9	Здатність здійснювати аналіз зарубіжного досвіду щодо теоретичних і практичних проблем економічної науки, порівнювати його з вітчизняним з урахуванням зовнішньоекономічного курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію
	СК10	Здатність формулювати, обґрунтовувати висновки, узагальнювати результати самостійних досліджень, впроваджувати пропозиції та рекомендації з проведеного дослідження, використовувати результати міждисциплінарних досліджень для вирішення економічних завдань

	СК11	Здатність до вироблення, обґрунтування та прийняття оптимальних рішень в управлінні економічними процесами на підставі використання методів математичного моделювання та шляхом врахування невизначеності, конкуренції
7. Програмні результати навчання		
Шифр	Опис програмного результату навчання	
ПРН		
ПРН 1	Знання	
ПРН 1.1	Демонстрація системного наукового світогляду та загального культурного кругозору	
ПРН 1.2	Законодавство у сфері освітньої, наукової, інноваційної діяльності; захисту прав інтелектуальної власності	
ПРН 1.3	Особливості дослідницько-інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та основні вимоги, що висуваються до її суб'єктів (аспірантів, наукових та науково-педагогічних працівників)	
ПРН 1.4	Принципи фінансування наукових досліджень. Вітчизняні і міжнародні грантові програми та проекти.	
ПРН 1.5	Технологія написання проектних заявок на вітчизняні та міжнародні освітні/наукові проекти; методи управління проектами	
ПРН 1.6	Основи академічного письма. Загальні правила оформлення наукового звіту, презентації, статті, монографії, дисертації. Особливості підготовки і подання публікацій до видань, що входять до міжнародних наукометричних баз даних	
ПРН 1.7	Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти; сучасні інноваційні технології та методи викладання; критерії та способи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти	
ПРН 1.8	Методи збору інформації, її аналізу, систематизації та узагальнення	
ПРН 1.9	Методи і способи ефективної комунікації та міжособистісної взаємодії	
ПРН 1.10	Техніки і технології критичного мислення	
ПРН 1.11	Вимоги та правила дотримання морально-етичних стандартів та принципів академічної доброчесності	
ПРН 1.12	Основні концепції, історія розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю економіка	
ПРН 1.13	Методологія, методи та термінологічний апарат наукового дослідження у галузі Соціальні та поведінкові науки	
ПРН 1.14	Методи, моделі моделювання, прогнозування соціально-економічних процесів на мікро- та макрорівні	
ПРН 1.15	Аналіз, систематизація проблем в економіці, їх узагальнення на основі отриманих даних, а також здійснення аналізу економічних процесів та їх структурних параметрів	
ПРН 1.16	Спільні та відмінні тенденції розвитку різних напрямів за спеціальністю економіка	
ПРН 1.17	Вітчизняний та закордонний інструментарій дослідження соціально-економічних процесів, розробки і реалізації управлінських рішень	

ПРН 1.18	Методи, підходи планування й організації науково-інноваційної, професійної діяльності в економіці
ПРН 1.19	Технологія розробки та реалізації стратегії розвитку економіки, способи виходу на ринки ЄС, підвищення конкурентоспроможності
ПРН 2.	Уміння/навички
ПРН 2.1	Оволодіння сучасними знаннями та практичне застосування їх у науковій та професійній діяльності
ПРН 2.2	Абстрактний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей
ПРН 2.3	Започаткування, планування, проведення та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження, що дає можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання в галузі Соціальні та поведінкові науки
ПРН 2.4	Систематизація та узагальнення отриманих наукових результатів, представлення їх у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; забезпечення захисту прав інтелектуальної власності
ПРН 2.5	Ініціювання, розроблення та/або реалізація освітніх і наукових проектів на національному та міжнародному рівнях
ПРН 2.6	Критичне мислення
ПРН 2.7	Використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності; пошук, оброблення та аналіз наукової інформації з різних джерел
ПРН 2.8	Організація та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти з використанням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивне оцінювання здобутих результатів навчання
ПРН 2.9	Аналіз та синтез проблем в економіці, визначення способів рішення науково-практичних проблем
ПРН 2.10	Володіння аналітичним, економетричним інструментарієм дослідження економічних процесів, виокремлення, інтерпретація статистичних даних, формування нових ідей з досліджуваного наукового напрямку
ПРН 2.11	Використання методів, моделей моделювання, прогнозування соціально-економічних явищ, застосування інформаційних технологій для аналізу стану соціально-економічної системи, розробка і реалізація моделей розвитку економічних процесів
ПРН 2.12	Проведення дослідницько-інноваційної діяльності в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки», формулювання нових гіпотез та їх підтвердження, впровадження в практичну діяльність
ПРН 2.13	Використання сучасного інструментарію у процесі дослідження діяльності суб'єктів господарювання, соціально-економічних процесів; формування, вибір та реалізація управлінських рішень
ПРН 2.14	Розробка та реалізація стратегії розвитку економіки, формування заходів до виходу на ринки ЄС
ПРН 2.15	Визначення особливостей зовнішньоекономічної діяльності в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції
ПРН 2.16	Формування та відстоювання висновків, використання пропозицій та рекомендацій економічного дослідження, здійснення міждисциплінарних досліджень для вирішення економічних завдань, генерування інноваційних ідей

ПРН 2.17	Обґрунтування ефективних рішень в управлінні економічними процесами та їх прийняття шляхом використання методів математичного моделювання в умовах невизначеності, конкуренції
ПРН 3	Комунікація
ПРН 3.1	Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою (у тому числі міжнародною), суспільством у цілому
ПРН 3.2	Використання академічної української та англійської мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях, усній та письмовій презентації їх результатів
ПРН 3.3	Володіння навичками публічних виступів, аргументації та риторики
ПРН 3.4	Уміння здійснювати міжособистісну взаємодію, демонструвати навички роботи у колективі, забезпечувати його організацію і координацію
ПРН 3.5	Участь у міжнародних наукових заходах, дискусіях; уміння висловлювати та відстоювати свою власну позицію
ПРН 4	Відповідальність та автономія
ПРН 4.1	Дотримання морально-етичних норм і стандартів професійної поведінки науковця та викладача; принципів академічної доброчесності
ПРН 4.2	Ініціативність, лідерство та автономність, відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності
ПРН 4.3	Уміння виявляти та вирішувати проблеми, самостійно приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати їх виконання
ПРН 4.4	Відповідальність за якість проведених досліджень та достовірність їх результатів; дотримання правил безпечної діяльності та бережливого ставлення до навколишнього середовища
ПРН 4.5	Уміння здійснювати планування та управління своїм часом
ПРН 4.6	Відповідальність за якість освітнього процесу та результати навчання здобувачів вищої освіти
ПРН 4.7	Безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p><i>Наукове керівництво</i> здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою (напрямом) дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.</p> <p><i>Викладання навчальних дисциплін</i> здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомні наукові здобутки (публікації, проекти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують.</p> <p>Представники академічної та наукової спільноти, зокрема міжнародної, а також фахівці-практики, роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу.</p>

<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p><i>Навчальні корпуси</i> підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо. Для <i>наукової роботи</i> використовується 220, 221 аудиторія, 5 навчальний корпус, комп'ютерні класи, які мають вихід до мережі Інтернет, мультимедійне забезпечення (ноутбуки, проектори, екрани для читання лекцій з використанням презентаційних програм, інтерактивні дошки). <i>Соціально-побутова інфраструктура</i> включає мережу гуртожитків з достатньою кількістю місць, комбінат харчування, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога, спортивно-оздоровчий табір, коворкінг-центр, стадіон та ін.</p>
<p>Інформаційне навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформація щодо <i>організації навчання</i> здобувачів розміщена на сайті ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/) та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури (http://phd.znu.edu.ua/); навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/).</p> <p>Для <i>наукової роботи</i>, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт (http://library.znu.edu.ua/) та мобільний додаток LibClient (http://library.znu.edu.ua/2381.ukr.html); забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science та повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink; http://baltijapublishing.lv/index.php/econedu; http://kelmczasopisma.com/; https://www.abacademies.org/journals/academy-of-strategic-management-journal-home.html; https://sis-journal.com/publication-terms/. До послуг здобувачів також інституційний репозитарій (https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/), система наукових публікацій СИНАП (https://scientific-rating.znu.edu.ua/); сайти наукових фахових видань ЗНУ (https://web.znu.edu.ua/NIS/588.ukr.html), у тому числі «Вісник Запорізького університету. Економічні науки» (http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics); Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку (https://management-journal.org.ua/index.php/journal); запрошення на конференції (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news%2Fview&site_id=19&category_id=84).</p> <p>Для <i>педагогічної підтримки та залучення здобувачів до академічної спільноти</i> створено та підтримуються професійні групи у Facebook: «Аспірантура і докторантура ЗНУ» (https://www.facebook.com/groups/1430909570544926/), «European Project Culture»</p>

	(https://www.facebook.com/groups/213037885939700), а також діє Telegram-канал: «PhD_students_ZNU_Freshmen»
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та внутрішнього положення ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/international-relations//2016/polozhennya-na-sajt.pdf). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях, а також стажування у закордонних закладах вищої освіти та наукових установах в рамках укладених двосторонніх угод, зокрема угода про співробітництво з Академією транспорту, інформатики та комунікації (Academy of Transport, Information Technology and Communications) (м. Кишинів, Молдова), угода про співробітництво з Університетом Туран (Turan University) (м. Алмати, Республіка Казахстан). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання та стажування іноземних здобувачів вищої освіти можливе за умови володіння українською мовою на рівні не нижче B2.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Назва освітніх компонент	Кіл-ть кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	Цикл загальної підготовки		
	Обов'язкові компоненти		
	<i>оволодіння мовними компетентностями</i>		
ЗП1	Практичний курс іноземної мови	9	залік, екзамен
	<i>всього</i>	9	
	<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>		
ЗП2	Філософія науки	3	екзамен
ЗП3	Критичне мислення	3	залік
	<i>всього</i>	6	
	<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>		
ЗП4	Основи дослідницько-інноваційної діяльності	3	екзамен
ЗП5	Основи європейської проектної діяльності	3	екзамен
ЗП6	Основи академічного письма	3	залік
ЗП7	Риторика та публічні виступи	3	залік
ЗП8	Педагогічна практика	3	залік
	<i>всього</i>	15	
	<i>Загалом за циклом загальної підготовки</i>	30	
	Цикл професійної підготовки		
	<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>		
	Обов'язкові компоненти		
ПП1	Моделювання динамічних властивостей соціально-економічних систем	3	екзамен
ПП2	Управління конкурентоспроможністю підприємств на основі досвіду ЄС	3	екзамен
	<i>всього</i>	6	
	Вибіркові компоненти		
	Вибіркова дисципліна 1	4	залік
	Вибіркова дисципліна 2	4	залік
	Вибіркова дисципліна 3	4	залік

	<i>всього</i>	12	
	<i>Загалом за циклом професійної підготовки</i>	18	
	Загалом за освітньою складовою, у т. ч. вибіркових компонентів	48 12 (25%)	

Перелік вибіркових дисциплін

№ з/п	Назва дисципліни
ВД1	Методи пошуку ефективних рішень
ВД2	Моделі та методи аналізу динаміки ринків
ВД3	Стратегії виходу на міжнародні ринки
ВД4	Просторові форми організації бізнесу
ВД5	Транснаціональні компанії у системі міжнародної інвестиційної діяльності
ВД6	Стратегічне управління глобалізаційними каналами розподілу
ВД7	Управління персоналом у цифровій економіці
ВД8	Організація прийняття рішень в кадровому менеджменті
ВД9	Планування та управління робочим часом

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-колоквіумах, круглих столах тощо).

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців після вступу до аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

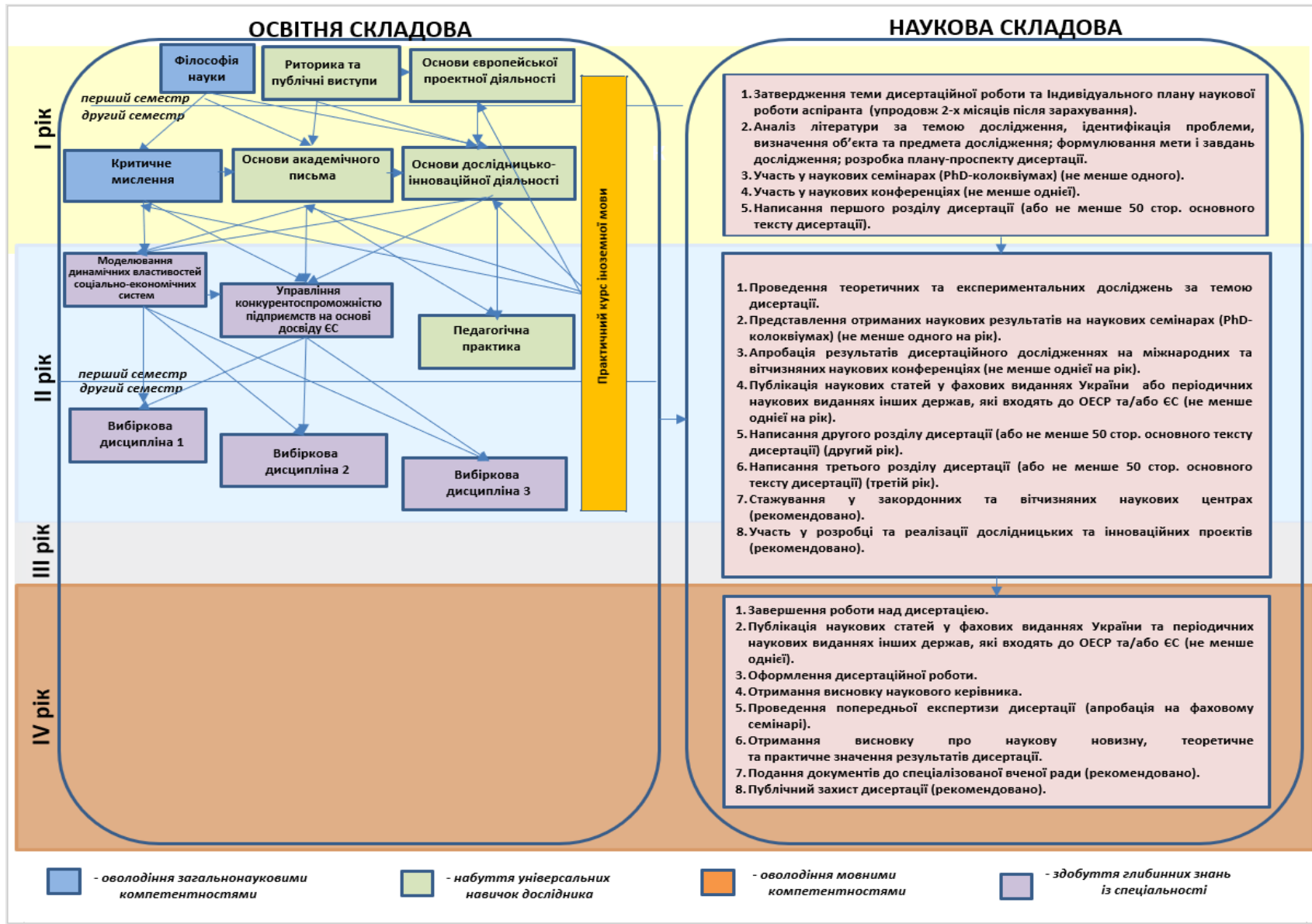
№	Перелік та обсяг запланованих видів робіт	Форми контролю
1. Перший рік навчання		
1.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	напіврічна та річна атестації
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження; формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2. Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
3. Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до	

	ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
3.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
4. Четвертий рік навчання		
4.1	Завершення роботи над дисертацією	напіврічна та річна атестації; попередня експертиза дисертації (фаховий семінар)
4.2	Публікація наукових статей у фахових виданнях України та періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
4.3	Оформлення дисертаційної роботи	
4.4	Отримання висновку наукового керівника	
4.5	Проведення попередньої експертизи дисертації (апробація на фаховому семінарі)	
4.6	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації	
4.7	Подання документів до спеціалізованої вченої ради (рекомендовано)	
4.8	Публічний захист дисертації (рекомендовано)	

Тематика досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

№	Тематика досліджень
1.	Моделювання економічних процесів
2.	Управління конкурентоспроможністю підприємств
3.	Інструменти управління діяльністю підприємств
4.	Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю суб'єктів господарювання
5.	Методи, форми та інструменти міжнародної діяльності
6.	Управління кадрами та персоналом підприємств
7.	Управління процесами ефективності діяльності підприємств, регіонів та держави
8.	Формування стратегії маркетингової діяльності підприємств та регіонів
9.	Формування стратегії розвитку підприємств, регіонів та держави
10.	Управління розвитком територіальних громад

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Зміни та доповнення до освітньо-наукової програми

Перелік внесених змін/доповнень	Протоколи ініціаторів змін	Протоколи вченої ради
Внесено зміни у склад робочої групи з розробки освітньо-наукової програми, а саме уточнено посаду Швець Ю.О. (переведена на посаду доцента кафедри).		
У розділі 9 профілю освітньо-наукової програми «Академічна мобільність» (підрозділ: «Міжнародна кредитна мобільність») додано угоду про співробітництво з Академією транспорту, інформатики та комунікації (Academy of Transport, Information Technology and Communications) (м. Кишинів, Молдова), угоду про співробітництво з Університетом Туран (Turan University) (м. Алмати, Республіка Казахстан).	Протокол Вченої ради економічного факультету №2 від 06.09.19 р.	Протокол Вченої ради №2 від 27.09.2019 р.
У розділі 2 освітньо-наукової програми «Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність» (підрозділ 2.1. «Освітня складова освітньо-наукової програми») збільшено кількість дисциплін за вибором з двох (по 6 кредитів) до трьох (по 4 кредити) та додано вибіркві дисципліни: «Просторові форми організації бізнесу», «Стратегічне управління глобалізаційними каналами розподілу», «Організація прийняття рішень в кадровому менеджменті»		
У розділі 2 освітньо-наукової програми «Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність» (підрозділ 2.2. «Наукова складова освітньо-наукової програми») розширено тематику досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії та додано такі теми: Методи, форми та інструменти міжнародної діяльності; Управління кадрами та персоналом підприємств.		
У розділі 2 освітньо-наукової програми «Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність» (підрозділ 2.3. «Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми») додано елемент «Вибіркова дисципліна 3»		